

MINISTER
PRACY I POLITYKI SPOŁECZNEJ

Jolanta Fedak

DUS/07/458/MS/09

Warszawa, dnia 11 grudnia 2009 r.

P. J. Kwiecień
SEKRETARIAT
Biura Prac Senackich
Wpłynęło dn. 16.12.09
nr. 8805.....podpis.....

GABINET MARSZAŁKA SENATU

wpłynęło dn. 14.12.09.

nr. 6422.....podpis..... *Borusewicz*

**Pan
Bogdan Borusewicz
Marszałek Senatu RP**

W związku z przekazaniem przez Pana Marszałka, przy piśmie z dnia 12 listopada 2009 r., znak: BPS/DSK-043-2116/09, oświadczeniem senatora Rafała Muchackiego złożonym podczas 43. Posiedzenia Senatu RP w sprawie przeprowadzenia konstruktywnej debaty z udziałem ekspertów nad potencjalnymi kierunkami działań zmierzającymi do poprawy sytuacji finansowej systemu wypłaty bieżących rent i emerytur, uprzejmie informuję.

Trudna sytuacja finansowa systemu ubezpieczeń społecznych, jak Pan Senator zauważył, jest przede wszystkim wynikiem polityki ubezpieczeniowej z lat ubiegłych. Cechowała się ona dużym stopniem hojności, związanym chociażby z realizacją przywilejów emerytalnych przyznanych niektórym grupom zawodowym w latach 70 i 80 ubiegłego stulecia, czy rozwiązywaniem problemów bezrobocia poprzez dezaktywizację zawodową osób powyżej 50. roku życia (wcześniejsze emerytury). Ponadto, był to system repartycyjny, którego głównym założeniem było wypłacanie świadczeń emerytalnych z bieżących składek pobieranych przez ZUS od osób czynnych zawodowo. Prowadzono politykę, w której nie liczono się z możliwościami zbilansowania wpływów i wydatków systemu ubezpieczeń społecznych.

Dodatkowo, na trudną sytuację systemu ubezpieczeń społecznych wpłynęły niekorzystne tendencje demograficzne. Faktem jest bowiem, że nasze społeczeństwo starzeje się. Przejawem tego jest, między innymi, pogorszenie się relacji pomiędzy liczbą osób w wieku poprodukcyjnym i liczbą osób w wieku produkcyjnym (tzw. wskaźnik obciążenia demograficznego). Rosnąca liczba ludzi starszych i spadek liczby osób zdolnych do pracy oznacza przede wszystkim rosnące obciążenie pracujących kosztami utrzymania istniejących systemów socjalnych, w tym zwłaszcza systemów emerytalnych. Jest to zjawisko niepokojące, które jeśli nie zostaną podjęte działania

w kierunku jego przeciwdziałania, w przyszłości może doprowadzić do realnego zagrożenia utraty płynności finansów ubezpieczeń społecznych, skutkującej brakiem możliwości wypłacalności świadczeń.

Problem ten obserwowany jest jednak nie tylko w Polsce, ale również w innych krajach europejskich. Część z tych krajów, w celu jego rozwiązania, zdecydowała się na stopniowe podnoszenie wieku emerytalnego.

Jednakże w Polsce, w chwili obecnej, przede wszystkim należy dążyć do zwiększenia liczby osób aktywnych zawodowo (w tym po 50 - tym roku życia) i stworzenia systemu zachęt do dłuższego pozostawania tych osób na rynku pracy, jak również dążyć do skutecznego rozwoju polityki prorodzinnej.

Realizacji tych celów służy, wdrażany obecnie, program „Solidarność pokoleń - działania dla zwiększenia aktywności zawodowej osób po 50 - tym roku życia”. Jest to pakiet działań rządowych zmierzających do poprawy stopnia zatrudnienia osób powyżej 50 - tego roku życia, która jest niezbędna dla utrzymania wysokiego potencjału wzrostu gospodarczego w Polsce w perspektywie najbliższych kilkunastu lat.

Równocześnie Ministerstwo bardzo intensywnie pracuje nad realizacją polityki prorodzinnej, nad rozwojem usług opiekuńczych, w tym nad zapewnieniem opieki przedszkolnej i żłobkowej. Niezwykle ważne jest bowiem wzmocnienie warunków do łączenia aktywności zawodowej z wychowywaniem dzieci.

Mając na uwadze powyższe, pragnę dodać, że obecnie w Ministerstwie Pracy i Polityki Społecznej nie są prowadzone prace w kierunku wydłużeniem wieku emerytalnego obowiązującego w powszechnym systemie emerytalnym.

Niemniej jednak należy zauważyć, że poprzez likwidację możliwości wcześniejszego przechodzenia na emeryturę, faktyczny wiek emerytalny już został podwyższony. Ustawą z dnia 19 grudnia 2008 r. o emeryturach pomostowych zakończono bowiem okres przejściowy reformy emerytalnej w zakresie uprawnień do wcześniejszych emerytur. W miejsce szeregu tytułów uprawniających do przejścia na emeryturę przed osiągnięciem ustawowego wieku emerytalnego, pozostawiono jedynie wygasające uprawnienia dla ograniczonej liczbowo (szacowanej na ok. 270 tys. osób) grupy osób pracujących w warunkach szkodliwych lub wykonujących pracę o szczególnym charakterze.

Likwidacja możliwości wcześniejszego przechodzenia na emeryturę była równoznaczna z podniesieniem faktycznego wieku emerytalnego do 60 lat dla kobiet (dla przykładu w roku 2008 r. średni wiek emerytalny kobiet wynosił 56,2 lat) oraz do 65 lat dla mężczyzn (średni wiek emerytalny mężczyzn w roku 2008 r. wynosił 61,1 lat).

Pragnę zaznaczyć, że również nowa formuła ustalania wysokości świadczenia emerytalnego w silny sposób promuje dłuższe pozostawania na rynku pracy i późniejsze przechodzenie na emeryturę. Uzależnia ona bowiem wysokość świadczenia od wielkości zgromadzonego przez ubezpieczonego na indywidualnym koncie kapitału oraz przewidywanego dalszego trwania życia w wieku przejścia na emeryturę. Tym samym, w sposób oczywisty, dłuższe pozostawanie na rynku pracy sprzyja zwiększeniu zgromadzonego kapitału, co w sposób istotny przekłada się na wysokość przyszłego świadczenia.

Odnosząc się do podniesionego w oświadczeniu problemu dopłat przez państwo do budżetu Funduszu Ubezpieczeń Społecznych pragnę zauważyć, że jest to zjawisko normalne. FUS nie ma bowiem wystarczających środków pochodzących ze składek na wypłaty świadczeń. Ze względu na strukturalny deficyt finansów ubezpieczeń społecznych, zabezpieczeniem wypłat świadczeń gwarantowanych przez Państwo jest planowana corocznie w budżecie państwa dotacja.

Jednocześnie pragnę poinformować, że w celu uelastycznienia sposobów zasilania Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, co przełoży się automatycznie na odciążenie funduszu od zbędnych kosztów, Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej w porozumieniu z Ministerstwem Finansów, przygotowało ustawę o zmianie ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych umożliwiającą uzyskiwanie przez Fundusz Ubezpieczeń Społecznych nieoprocentowanych pożyczek, pochodzących z budżetu państwa oraz Funduszu Rezerwy Demograficznej. Proponowane zmiany zapewnią korzystniejsze warunki uzyskania przez FUS pożyczki z budżetu państwa lub FRD, w stosunku do warunków oferowanych przez instytucje finansowe działające na zasadach wolnorynkowych. Przedmiotowa ustawa w dniu 3 grudnia br. została uchwalona przez Sejm RP.

Podsumowując chciałabym zapewnić, że wszelkie zmiany wprowadzane w systemie ubezpieczeń społecznych i kierunki przyjętych rozwiązań mają na celu poprawę sytuacji finansowej systemu oraz zwiększenie bezpieczeństwa wypłat świadczeń emerytalno-rentowych.

MINISTER
Jolanta Fedak